

Posudek na rigorózní práci

HISTORICKÝ VÝVOJ SMĚNKY V ČESKÝCH ZEMÍCH A KOMPARACE JEJÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY DLE SMĚNEČNÉHO ŘÁDU Z ROKU 1850 SE SOUČASNOU PRÁVNÍ ÚPRAVOU

Předkládaná rigorózní práce se zaměřuje na oblast práva směnečného v jeho historickém vývoji a dále přechází ke komparaci právní úpravy směnečného práva z 19. století s právní úpravou současnou. Rigorózní práce se skládá ze čtyř hlavních kapitol.

V první kapitole nazývající se Směnka a její historie se autor zabývá otázkou směnky jako takové, poukazuje na její starobylý původ, správně poukazuje na provázání této oblast s oblastí obchodního práva (strana 8 rigorózní práce) – svébytné součásti práva soukromého (strana 12 rigorózní práce), a postupné rozšiřování tohoto právního instrumentu na celém evropském kontinentě. Lze ocenit, že autor také zmínil jednotlivé kodifikace směnečného práva v různých evropských zemích.

V druhé kapitole Vývoj směnky a směnečného práva pojednává o vývoji směnečného práva, počátcích užívání smenek a rozvoji směnečného práva v českých zemích. Správně zmiňuje vratislavské směnečné právo, které v dalším nacházejícím období výrazně ovlivnilo vývoj směnečného práva na našem území. V neposlední řadě pak představuje jednotlivé

směnečné řády z 18. století. Dále přechází do období první Československé republiky, kde zaměřuje pozornost na směnečný zákon (zákon č. 1/1928 Sb.), který byl oproti jiným legislativním pokusům, jeden z mála zákonů představujících výsledek kodifikace a unifikace za první Československé republiky.

Ve třetí kapitole Směnka a její charakteristika se zabývá charakteristikou směnky, a uvádí takové atributy a skutečnosti, které jsou pro tento cenný papír typické a které ho v souhrnu vymezují.

Čtvrtá kapitola Komparace právní úpravy směnky dle směnečného řádu se současnou právní úpravou představuje jádro této rigorózní práce. Autor zde porovnává dvě právní úpravy směnečného zákonodárství. Provedl analýzu komparovaných právních norem a dospěl k tomu, že oba právní předpisy upravují pouze pasivní stránku směnečné způsobilosti. Z provedené komparace jednotlivých náležitostí směnky vlastní, jakožto i směnky cizí zjistil, že základní podstata těchto cenných papírů se v průběhu doby nikterak zásadně nezměnila, pouze došlo v některých aspektech k terminologickému zpřesnění. Dále konstatuje, že právní úprava směnky a směnečného práva v českých zemích je vedle své formálnosti velmi rigidní, není závislá na státoprávním uspořádání, neboť podstata směnečného závazku neodporovala ani absolutistickému vládnutí Habsburské monarchie, ani prvorepublikovému rozvoji

Československé republiky, rovněž nezapadla ani v pochmurných obdobích našich českých dějin. S výše jeho uvedenými závěry lze jen souhlasit.

Závěr:

K práci nemám, co bych vytknul. Jak po stránce obsahové, tak formální je velmi dobře zpracována. Zřídka se setkáváme s komparativní studií tohoto typu, neboť pro autora se jedná o náročnou práci, která vyžaduje podrobné studium dané problematiky a trpělivou badatelskou činnost ze strany autora. V tomto případě mohu pouze konstatovat, že autorovi předkládané rigorózní práce se toto zcela zdařilo. Autor použil dostatečný počet literatury a pramenů. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Problematika směnečného práva za Protektorátu Čechy a Morava – jednotný směnečný řád (vládní nařízení ze dne 19. prosince 1940, č. 111 Sb. z. a n.).

V Lovosicích, 9. května 2019

JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.

Posudek rigorózní práce

Rigorózanť: Mgr. Bc. Jiří Štumar

Název práce: HISTORICKÝ VÝVOJ SMĚNKY V ČESKÝCH ZEMÍCH A KOMPARACE JEJÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY DLE SMĚNEČNÉHO ŘÁDU Z ROKU 1850 SE SOUČASNOU PRÁVNÍ ÚPRAVOU

Konzultant: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Tato rigorózní práce se zařadila mezi ne zrovna početnou skupinu kvalifikačních prací, které jsou na Katedře právních dějin věnovány vývoji některého z právních institutů, v tomto případě se jedná o právní úpravu směnky. Mgr. Štumar se zhostil svého úkolu výborně, pojal svůj výzkum sice více popisným způsobem, byl ale schopen provést rozbor dané tematiky, zhodnotit přínos právní úpravy nejenom pro dobu minulou, ale i současnou. Prokázal skutečnost, že historická právní úprava směnečného práva ovlivnila i úpravu současnou. Pro zpracování této práce autor zvolil historickoprávní a srovnávací metodu.

Rigorózní práce je rozdělena kromě úvodu a závěru do čtyř zásadních kapitol, ve kterých autor sleduje vývoj pojetí a úpravy směnky v českých zemích.

První kapitola se věnuje samotnému úvodu do problematiky vývoje směnek a směnečného práva na evropském kontinentě a další kapitola navazuje již představením vývoje směnečného práva v českých zemích. Svoji pozornost autor soustředil na juristický rozbor jednotlivých směnečných řádů sledovaného období. Další velká část práce je zaměřena na problematiku vzniku a změn speciálních směnečných a merkantilních soudů, které rozhodovaly o vztazích, které vyplývaly ze směnečného styku. Velmi podrobně je zde představen, vzhledem k tématu práce, samozřejmě směnečný řád z roku 1850. Autor správně dochází k závěru, že směnečný řád z roku 1850 představoval sjednocení právní úpravy, neboť právní úpravy směnečného práva byly do té doby značně roztržité. V našich zemích tento směnečný řád zůstal v platnosti až do pádu monarchie a byl recepční normou, zákonem č. 11/1918 Sb., jak autor správně píše, převzat do československého právního řádu.

Práce se dále zabývá jednotlivými druhy směnek, jejich náležitostmi, ale i dalšími instituty jako bylo promlčení směnky či přerušení běhu promlčení. V neposlední řadě jsou zde

představeny i další směnečné úkony, jako byl směnečný akcept, směnečný protest, směnečná indosace, čestné přijetí, čestné zaplacení, atd., a to se vše zobrazuje v kapitolách třetí a čtvrté, této rigorózní práce, ve které autor navíc provádí velice pečlivou komparaci právní úpravy směnky dle směnečného řádu z roku 1850 se současnou platnou a účinnou právní úpravou dle zákona směnečného a šekového.

Téma předložené rigorózní práce je velmi dobře zvoleno. Směnečné právo má v právněhistorickém vývoji své zásadní místo. V současné době je významným vybraným právním institutem práva soukromého. Předložení zejména směnečného řádu z roku 1850, který tvoří hlavní kostru práce, se po stránce juristické analýze autorovi velice zdařilo.

Po formální stránce je nutno konstatovat, že autor dodržel normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpal z dostupných pramenů a literatury, zde je nutno podotknout, že postrádám cizojazyčnou literaturu a prameny archivní. Autor uvedl poznámky pod čarou, práce je psaná přehlednou formou. Práce obsahuje anglické resumé.

Doporučuji rigorózní práci Mgr. Bc. Jiřího Štumara k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Směnečné právo v letech první ČSR
2. Přijetí (akcept) směnky dle směnečného zákona č. 1/1928 Sb.

V Plzni 13.5.2019

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.